ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 04.10.1991 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

389

ZÁKON
České národní rady
ze dne 10. září 1991
o státní správě ochrany ovzduší a poplatcích za jeho znečišťování

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY OCHRANY OVZDUŠÍ

§ 1

Státní správu ochrany ovzduší vykonávají

a) Ministerstvo životního prostředí České republiky,

b) Česká inspekce životního prostředí,[1])

c) okresní úřady,

d) orgány obce.

§ 2

Ministerstvo životního prostředí České republiky (dále jen „ministerstvo“)

a) provádí vrchní státní dozor na úseku ochrany ovzduší,

b) zaujímá stanoviska k záměrům, které mohou výrazně ovlivnit čistotu ovzduší, zejména k prognózám rozvoje jednotlivých oborů a odvětví,

c) vyhlašuje prostřednictvím pověřené organizace vznik a ukončení smogové situace[2]) a pro vybrané zdroje znečišťování i regulační opatření,

d) zabezpečuje v rámci své působnosti výzkum, sleduje technický rozvoj v rámci ochrany ovzduší a podporuje rozšiřování technologií omezujících znečišťování ovzduší,

e) plní další úkoly jako ústřední orgán státní správy ochrany ovzduší,

f) kontroluje dodržování imisních a depozičních limitů;[3]) kontrolními úkony může pověřit organizace ve své působnosti,

g) zpřístupňuje informace veřejnosti v rozsahu podle § 13 zákona o ovzduší,

h) vydává souhlasy obsahující podmínky ochrany ovzduší podle § 11 odst. 1 písm. b) až d) a písm. h) zákona o ovzduší, s výjimkou případů přepravy materiálů a výrobků,

i) při výkonu své činnosti spolupracuje s ministerstvem zdravotnictví České republiky a s dalšími ústředními orgány státní správy.

§ 3

(1) Česká inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) dozírá na dodržování ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se ochrany ovzduší jako složky životního prostředí

právnickými a fyzickými osobami. Přitom kontroluje zejména

a) dodržování emisních limitů u velkých a středních zdrojů znečišťování, a to včetně kontroly tmavosti kouře,[4])

b) dodržování povinností provozovateli velkých a středních zdrojů znečišťování,[5])

c) vedení provozní evidence u zdrojů znečišťování a její údaje,[6])

d) dodržování varovných a regulačních opatření vyhlášených pro velké a střední zdroje znečišťování za smogové situace,[7])

e) dodržování regulačních řádů pro provoz zdrojů znečišťování.[8])

(2) Inspekce dále

a) vydává souhlasy obsahující podmínky ochrany ovzduší podle § 11 odst. 1 písm. a), e) až g), písm. h), pokud jde o přepravu materiálů a výrobků, a podle písmena i) zákona o ovzduší,

b) rozhoduje o výši poplatků za znečišťování ovzduší u velkých zdrojů znečišťování podle části druhé tohoto zákona,

c) schvaluje návrhy a změny opatření pro případy havárií pro velké zdroje znečišťování,[9])

d) schvaluje užívání nových technologií, výrobků a zařízení sloužících k ochraně ovzduší včetně technických podmínek provozu a návrhů provozních předpisů výrobce,

e) ukládá provozovatelům velkých a středních zdrojů znečišťování, kteří neplní povinnosti při ochraně ovzduší, opatření ke zjednání nápravy, včetně zastavení nebo omezení provozu zdroje znečišťování,[10])

f) ukládá provozovatelům velkých a středních zdrojů znečišťování, výrobcům a dovozcům mobilních zdrojů pokuty za porušení stanovených povinností,[11]) pokud je neukládá orgán obce podle § 5 odst. 2 písm. f) tohoto zákona; pokutu uloží na základě vlastního zjištění nebo na základě oznámení okresního úřadu podle § 4 odst. 1 písm. d) tohoto zákona,

g) stanoví rozhodnutím emisní limity pro stávající velké a střední zdroje znečišťování a dobu, během které musí být dosažena hodnota emisního limitu stanoveného pro nové zdroje znečišťování,[12])

h) uděluje oprávnění právnickým a fyzickým osobám k provádění autorizovaného měření emisí a imisí a kontroluje správnost jejich výsledků.

(3) Inspekce při výkonu své činnosti

a) spolupracuje s místně příslušnými orgány státní správy a samosprávy a s Českým hydrometeorologickým ústavem,

b) je oprávněna vyžadovat informace od dalších orgánů státní správy ochrany ovzduší, orgánů hygienické služby a Českého hydrometeorologického ústavu a informace jim též poskytovat,

c) zpřístupňuje informace veřejnosti v rozsahu podle § 13 zákona o ovzduší.

§ 4

(1) Okresní úřad

a) je dotčeným orgánem v územním a stavebním řízení[13]) z hlediska ochrany ovzduší, pokud není stavebním úřadem,

b) zpracovává koncepce ochrany ovzduší s přihlédnutím ke složení fondu paliv ve své územní působnosti,

c) navrhuje ministerstvu, po dohodě s dotčenými orgány obcí v oblastech mimořádně zatížených znečišťováním ovzduší, rozsah území, v němž bude provozován smogový varovný a regulační systém,

d) vyhlašuje v dohodě s dotčenými orgány obcí za smogové situace varovná a regulační opatření k omezení emisí ze zdrojů znečišťování, pokud nebyla vyhlášena orgány obce, a kontroluje jejich dodržování; zjistí-li porušení povinností, informuje o tom inspekci a orgány obce,

e) vykonává dozor nad obecními úřady, jak zabezpečují ochranu ovzduší ve své působnosti,

f) zpřístupňuje informace veřejnosti v rozsahu podle § 13 zákona o ovzduší,

g) rozhoduje o poplatcích za střední zdroje znečišťování podle části druhé tohoto zákona.

(2) V hlavním městě Praze vykonává působnost okresního úřadu podle tohoto zákona Magistrátní úřad hlavního města Prahy.

§ 5

(1) Obec je dotčeným orgánem v územním a stavebním řízení[13]) z hlediska ochrany ovzduší, pokud není pověřena funkcí stavebního úřadu.

(2) Orgány obce

a) mohou stanovit obecně závaznou vyhláškou městské zóny s omezením provozu zdrojů znečišťování,

b) vyhlašují za smogové situace varovná a regulační opatření k omezení emisí ze zdrojů znečišťování, nejde-li o vybrané zdroje znečišťování podle § 2 písm. c) tohoto zákona a kontroluje jejich dodržování,

c) kontrolují dodržování povinností provozovateli malých zdrojů znečišťování,[14])

d) kontrolují vypouštění tmavého kouře,

e) jsou oprávněny nařídit provozovatelům mobilních zdrojů znečišťování podrobit se kontrole množství vypouštěných znečišťujících látek,[15])

f) ukládají pokuty provozovatelům zdrojů znečišťování, kteří nesplní opatření orgánu ochrany ovzduší vyplývající ze smogového regulačního systému;[16]) provozovatelům velkých a středních zdrojů znečišťování za překročení emisního limitu pro tmavost kouře,[17])

g) zpřístupňuje informace veřejnosti v rozsahu podle § 13 zákona o ovzduší,

h) rozhodují o poplatcích za malé zdroje znečišťování[18]) podle části druhé tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ
POPLATKY

§ 6

(1) Poplatky za znečišťování ovzduší platí právnické a fyzické osoby provozující velké, střední a malé zdroje znečišťování (dále jen „provozovatelé“).

(2) O výši poplatku provozovatelů velkých zdrojů znečišťování rozhoduje a poplatek vybírá inspekce.

(3) O výši poplatku provozovatelů středních zdrojů znečišťování rozhoduje a poplatek vybírá okresní úřad.

(4) O výši poplatku provozovatelů malých zdrojů znečišťování rozhodují a poplatek vybírají orgány obce. Tyto poplatky jsou příjmem rozpočtu obce a musí být účelově vázány k ochraně životního prostředí obce.

§ 7

(1) Roční výše poplatku pro jeden velký nebo střední zdroj znečišťování se stanoví pro všechny druhy produkovaných zpoplatněných škodlivin způsobem uvedeným v příloze.

(2) Roční výše poplatku pro jeden malý zdroj znečišťování se stanoví pevnou částkou do výše 10 000 Kčs úměrně k velikosti zdroje znečišťování a škodlivosti produkovaného znečištění.

(3) Z částky vypočtené podle odstavce 1 se provozovateli vyměří poplatek v upravené výši
30 % v roce 1992 a 1993,
60 % v roce 1994 a 1995,
80 % v roce 1996,
100 % od roku 1997 včetně.

§ 8

(1) Provozovatel je povinen samostatně vypočítat poplatek pro každý zpoplatněný zdroj znečišťování a oznámit tento výpočet do 15. února kalendářního roku příslušnému orgánu ochrany ovzduší včetně údajů nutných pro stanovení výše poplatku podle skutečností uplynulého roku.

(2) Příslušný orgán ochrany ovzduší prověří údaje uvedené v oznámení a vydá rozhodnutí. Rozhodnutí obsahuje výši poplatku, včetně podmínek případného odkladu platby části poplatku ve smyslu odstavce 5.

(3) Provozovatel je povinen zaplatit poplatek podle vlastního výpočtu zálohově ve splátkách vždy do 25 dnů po uplynutí termínu splátky. Zaplacené zálohy splátek se zúčtují se splátkami odpovídajícími rozhodnutí o uložení poplatku do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

(4) Poplatky za zdroj znečišťování se platí

a) od výše 1 mil. Kčs ročně v měsíčních splátkách,

b) do výše 1 mil. Kčs ročně ve čtvrtletních splátkách,

c) do výše 10 tis. Kčs ročně v pololetních splátkách.

(5) Pokud provozovatel prokazatelně zahájil u zdroje znečišťování práce na snížení emisí zpoplatněných škodlivin, odkládá se mu placení poplatku ve výši 40 % po dobu realizace opatření. Dokončí-li provozovatel tyto práce v souladu se stanovenými podmínkami ve smyslu odstavce 2, rozhodne orgán ochrany ovzduší o prominutí povinnosti poplatek doplatit. Při nedodržení podmínek odkladu rozhodne orgán ochrany ovzduší o povinnosti poplatek doplatit a stanoví k tomu příslušnou lhůtu.

(6) Za nesplnění oznamovací povinnosti podle odstavce 1 uloží provozovateli příslušný orgán ochrany ovzduší pokutu až do výše 10 000 Kčs.

ČÁST TŘETÍ
INFORMOVÁNÍ VEŘEJNOSTI O ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

§ 9

(1) Ministerstvo zabezpečuje prostřednictvím pověřené organizace informování veřejnosti o kvalitě ovzduší zejména v pravidelných relacích federálních a republikových sdělovacích prostředků.

(2) Při zhoršení stavu ovzduší nebo při možnosti vzniku smogové situace v případech, které stanoví zvláštní předpisy,[19]) informují obdobným způsobem veřejnost o vyhlašování a odvolávání varovných a regulačních opatření orgány ochrany ovzduší příslušné k jejich vyhlašování podle § 2, 3 a 4 tohoto zákona.

(3) Obce a okresní úřady informují vhodným a v místě obvyklým způsobem o vyhlášení a odvolání smogových varovných a regulačních opatření v ostatních případech.

ČÁST ČTVRTÁ
USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 10

O odvolání proti rozhodnutí inspekce rozhoduje ministerstvo.

§ 11

(1) Inspektoři a pověření pracovníci ostatních orgánů státní správy ochrany ovzduší jsou oprávněni při výkonu své činnosti

a) v nezbytně nutném rozsahu vstupovat, popřípadě vjíždět na cizí pozemky nebo vstupovat do cizích objektů užívaných pro podnikatelskou činnost nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pokud k tomu není třeba povolení podle zvláštních přepisů.[20]) Za škodu přitom způsobenou odpovídá stát; této odpovědnosti se nemůže zprostit,

b) požadovat potřebné doklady, údaje a písemná nebo ústní vysvětlení týkající se předmětu kontroly.

(2) Inspektoři a pověření pracovníci ostatních orgánů státní správy ochrany ovzduší jsou povinni

a) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděli v souvislosti s výkonem své činnosti, zejména dbát, aby se tato tajemství nedostala do nepovolaných rukou,

b) před vstupem do cizích objektů informovat provozovatele.

§ 12

Ministerstvo upravuje vyhláškou

a) rozšíření seznamu kategorizace zdrojů znečišťování, znečišťujících látek a jejich limity a zpřísnění limitů znečišťování ovzduší,

b) vymezení oblastí vyžadujících zvláštní ochranu ovzduší a zvláštní opatření k omezení znečišťování ovzduší,

c) způsob zjišťování množství emisí a technické prostředky pro měření emisí,

d) požadavky na vedení provozní evidence velkých a středních zdrojů znečišťování a rozsah dalších údajů, které jsou provozovatelé zdrojů znečišťování povinni poskytovat orgánu ochrany ovzduší,

e) požadavky na kvalitu, způsob dodávky a prodej paliv,

f) zásady vytváření provozu smogových regulačních systémů včetně stanovení zvláštních imisních limitů a výběru zdrojů znečišťování podle 2 písm. c) tohoto zákona,

g) kvalifikační požadavky na pracovníky obsluhující velké a střední zdroje znečišťování a kvalifikační požadavky pro pracovníky provádějící kontrolu velkých, středních a malých zdrojů znečišťování,

h) ověřování odborné způsobilosti pro podávání odborných posudků.

§ 13

Ministerstvo zdravotnictví České republiky upraví vyhláškou v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky postupy orgánů ochrany ovzduší a orgánů hygienické služby při péči o zdraví obyvatel za smogové situace.

§ 14

Správní řízení zahájené před účinností tohoto zákona dokončí orgán ochrany ovzduší, který toto řízení zahájil jako příslušný podle předchozích předpisů.

§ 15

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

Příloha k zákonu ČNR č. 389 1991 Sb.

Stanovení roční výše poplatku za vnášení znečišťujících látek do ovzduší pro velké a střední zdroje znečišťování

A. Znečišťující látky vnášené do ovzduší, které podléhají zpoplatnění

Hlavní zpoplatněné znečišťující látky:

Tuhé emise

Oxid siřičitý

Oxidy dusíku

Oxid uhelnatý

Uhlovodíky – vyjma zvláště vyjmenovaných mezi ostatními zpoplatněnými znečišťujícími látkami ve třídách I. – III.

a) I. třída:

azbest

berylium a jeho sloučeniny vyjádřené jako Be

kadmium a jeho sloučeniny vyjádřené jako Cd

rtuť a její sloučeniny vyjádřené jako Hg

thalium a jeho sloučeniny vyjádřené jako Tl

benzen

benzo(a)pyren

bifenyl a jeho chlorderiváty

2-naftylamin

vinylchlorid

b) II. třída:

arsen a jeho sloučeniny vyjádřené jako As

antimon a jeho sloučeniny vyjádřené jako Sb

cín a jeho sloučeniny vyjádřené jako Sn

chrom a jeho sloučeniny vyjádřené jako Cr

kobalt a jeho sloučeniny vyjádřené jako Co

mangan a jeho sloučeniny vyjádřené jako Mn

měď a její sloučeniny vyjádřené jako Cu

nikl a jeho sloučeniny vyjádřené jako Ni

olovo a jeho sloučeniny vyjádřené jako Pb

selen a jeho sloučeniny vyjádřené jako Se

tellur a jeho sloučeniny vyjádřené jako Te

vanad a jeho sloučeniny vyjádřené jako V

zinek a jeho sloučeniny vyjádřené jako Zn

brom a jeho anorganické sloučeniny vyjádřené jako Br

fluor a jeho anorganické sloučeniny vyjádřené jako F

chlor

fosgen

fosfan

sulfan

sirouhlík

alifatické aldehydy

anilin

benzylchlorid

1,2 – dibromethan

1,2 – dichlorethan

1,1 – a 1,2 dichlorethylen

ethylenoxid

epichlorhydrin

fenol

fenylhydrazín

kyselina akrylová a její estery

kyselina – methylakrylová a její estery

merkaptany

methanová kyselina (mravenčí)

nitrosloučeniny

nitrosodimethylamin

pyridin

trichlormetan

tetrachlorethan

tetrachlorethylen

thioetery

toluidiny

c) III. třída:

amoniak

anorganické sloučeniny chloru vyjádřené jako Cl

aceton

akrylonitril

alkeny (olefiny)

alkylalkoholy

alifatické a aromatické ethery

benzaldehyd

1,3-butadien

2-butanon

dichlormethan

1,4-dichlorbenzen

1,1-dichlorethan

dichlormethan

estery kyseliny benzoové

ethylbenzen

ethylglykol a jeho deriváty

fluorchlorované uhlovodíky (freony)

furfural

hydrazin

4-hydoxy-4-ethyl-2-pentanon

chlorbenzen

chlorbuta-1,3-dien (chloropren)

chlorethan

kyselina ethanová (octová) a její estery

N-methylpyrrolidon

naftalen a jeho methylderiváty

oxiran (ethylenoxid)

2-propylbenzen

propylenoxid

styren

toluen

trichlorethylen

xylen

B. Sazby poplatků

Sazby poplatků pro znečišťující látky produkované velkými a středními zdroji znečišťování se stanoví takto:

1. Hlavní zpoplatněné znečišťující látky:

Znečišťující látka	Sazba (Kčs/t)
Tuhé emise	3 000
Oxid siřičitý	1 000
Oxidy dusíku	800
Oxid uhelnatý	600
Uhlovodíky	2 000

2. Ostatní zpoplatněné znečišťující látky:

Znečišťující látka	Sazba (Kčs/t)
Třída I.	20 000
Třída II.	10 000
Třída III.	1 000

3. U hořících nebo zapařených částí uhelných dolů a lomů nebo skládek a výsypek je sazba poplatku 200 Kčs za 1 m čtvereční hořící plochy zapařeného objemu.

C. Způsob výpočtu poplatků

1. Základní poplatek za jednotlivou zpoplatněnou znečišťující látku produkovanou velkým nebo středním zdrojem znečišťování se stanoví součinem zjištěného množství vypuštěné znečišťující látky podle skutečností uplynulého roku a výše sazby podle části B této přílohy.
2. K základnímu poplatku se připočte přirážka ve výši 50 % v případě, kdy zdroj znečištění nedodržuje emisní limit (§ 5 zákona o ovzduší).
3. Součet poplatků za jednotlivé zpoplatněné znečišťující látky tvoří poplatek za velký nebo střední zdroj znečišťování. Takto stanovená výše poplatků se upraví podle § 7 odst. 3 tohoto zákona.

4. Poplatek u hořících nebo zapařených částí uhelných dolů a lomů nebo skládek a výsypek se vypočte součinem sazby a výměry plochy v m^2, které se stanoví z váženého průměru výsledků měření prováděných během roku. Platí se pouze základní poplatek podle bodu 1.
5. Výše poplatku pro jednotlivou zpoplatněnou znečišťující látku se zaokrouhluje na celé 100 Kčs.

1) Zákon ČNR č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa.

2) § 16 zákona č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší).

3) § 14 odst. 5 zákona č. 309/1991 Sb.

4) § 5 odst. 1 zákona č. 309/1991 Sb.

5) § 3 písm. a) a b) zákona č. 309/1991 Sb.

6) § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 309/1991 Sb.

7) § 16 zákona č. 309/1991 Sb.

8) § 7 odst. 1 písm. g) zákona č. 309/1991 Sb.

9) § 7 odst. 2 zákona č. 309/1991 Sb.

10) § 12 zákona č. 309/1991 Sb.

11) § 3 písm. a), b), a d) a § 18 odst. 1 až 6 zákona č. 309/1991 Sb.

12) § 14 odst. 3 zákona č. 309/1991 Sb.

13) § 126 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

14) § 3 písm. c) a § 12 odst. 1 a 3 zákona č. 309/1991 Sb.

15) § 9 odst. 2 zákona č. 309/1991 Sb.

16) § 18 odst. 5 zákona č. 309/1991 Sb.

17) § 18 odst. 1 a 3 zákona č. 309/1991 Sb.

18) § 3 písm. c) zákona č. 309/1991 Sb.

19) § 15 zákona č. 309/1991 Sb.

20) Např. zákon č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech, zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.